

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från kvarteret Sankt Mikael, Lund

Linderson, Hans

2020

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Linderson, H. (2020). *Dendrokronologisk analys av arkeologiska fynd från kvarteret Sankt Mikael, Lund.* (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2020:4). Lund University.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

22 januari 2020

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2020:04
Hans Linderson

DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV ARKEOLOGISKA FYND FRÅN KVARTERET SANKT MIKAEL, LUND

Uppdragsgivare: Kulturen i Lund, Box 1095, 221 04 Lund (kontaktperson Sofia Lindberg, sofia.lindberg@kulturen.com) **Område:** Lund **Prov nr:** 69610-69614 **Antal Prov:** 5
Dendrokronologiskt objekt: tre skilda kontexter

Resultat:

Dendro nr:	Provnr: kontext	Trädslag	Antal år (2 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet AD	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Vågat dateringsförslag eller precisering; Groddår ± 20 år
69610	4194; 3825	Ek	83	Ej Sp	970	E 979	(981-995);850
69611	4194; 3825	Ek	62	Ej Sp	Ej säker		(E 1168 el E 1236);-
69612	4193; 3380	Ek	190;3	Sp 6n ej W	1034	1038-1052	(1043-1050);800
69613	3698; 3696	Ask	51	Sp (15), W	Ej säker	Juni	Juni(1025);-
69614	3698; 3696	Ask	44	Sp (16), W	Ej säker	Juni	Juni(1025);-

Resultatuppgifter inom parentes är inte säkra uppgifter

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Bottenplanken i latrinen, 69610 (prov 2) och 69611 (prov 1), har en säker datering efter 979 AD. Min bedömning är att provet ligger nära splintveden men detta är endast en bedömning. Om denna är korrekt är trädet avverkat år 981-995. Proveniensen "Lundaområdet". Prov 69611 går inte säkert att datera, vilket delvis beror på att trädet fick en kraftig skada under trädets egenålder år 38/39. Två förhöjda korrelationer har angivits. Om någon är riktig så är den dendrokronologiska analysen ytterligare ett belegg för att virket i latrinen är återanvänt. Man kan dock ta lätt på de angivna dateringsförslagen.

Återanvänd stav i en latrin, prov 69612, virket är avverkat 1038-1052 mest sannolikt 1043-1050. Virket dateras bäst mot kronologier från Lund som är baserat på stavar. Efter en test mot kyrkor utanför Lund så dateras provet bäst mot Fulltofta kyrka. Man bör tolka det som, i vilken riktning från Lund virket är hämtat, inte exakt geografisk punkt. Prov 69612 korsdateras inte mot 69610.

Hörn stolpar i brunn, prov 69613 och 69614. Båda är av ask (*Fraxinus*). Dateringsförslaget är osäkert och bör inte läggas någon större tyngd vid. Virket är avverkat i Juni båda proverna är troligen komna från samma träd. Det skadades, sårläkning av stam snarare än hamling, 17 år före avverkningen. Tyder på att trädet stått utsatt för människans aktiviteter.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.

Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.

Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet

Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare

Lunds Universitet

Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund

E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se

Tel: 046-2227891